

Neste generasjon: Hvordan bevarer vi våre egne og vinner nye for Jesus?

Ungdomskonsulent NLM ung, Ingebjørg Fauske
ifauske@nlm.no

Resymé

Denne artikkelen er basert på et innlegg holdt på NLMs lederkonferanse *Fellesskap 21* i mars 2021. Temaet for konferansen var «Neste», og dette innlegget tar opp hvordan vi bør møte neste generasjon i det vi ønsker å nå dem med evangeliet. Både de som allerede går i kirken, og de som ikke gjør det. Første del av artikkelen trekker frem undersøkelser som viser noen av utfordringene vi står ovenfor i norsk kontekst, og andre del av artikkelen ser nærmere på hva relasjonen mellom Jesus og Peter kan lære oss om disippelgjøring av neste generasjon. Det finnes nemlig fire spørsmål alle unge spør seg i møte med en kristen forsamling, som vi sammen er kalt til å besvare.

Kodeord

Neste generasjon, disippelgjøring, evangelisering, unge som forlater kirken, relasjoner mellom unge og eldre

Vi er kalt til å nå neste generasjon med evangeliet. Men hvordan ser det ut for oss som fellesskap å svare på dette kallet? Hva preger kristne fellesskap som unge vil høre til i? Det er åpenbart mye en kan si om dette, men i det følgende skal vi se på hva vi kan lære av hvordan Jesus gjorde disipler. Men aller først skal vi se litt på bakgrunnen for tema.

To hovedutfordringer i en spesielt viktig tid

I møte med neste generasjon, tror jeg det kristne fellesskapet står ovenfor to hovedutfordringer.

Den første er at vi i flere år har sett de unge forsvinne fra menighetene våre. Nylig viste en masteroppgave ved Ansgar Teologiske Høyskole at så mange som *sju av ti* av de som vokste opp i en misjonsmenighet i Norge, blir borte før de fyller 18 år (Zeiffert 2018). De tar avstand fra troen eller fra det kristne fellesskapet, og de fleste kommer aldri tilbake igjen. Den ene utfordringen ligger altså i å bevare våre egne; lære dem opp i tro, gi håpet videre og utruste dem med en tro som tåler livet.

Den andre utfordringen kommer frem i en undersøkelse utført av NLA i 2013, hvor det viste seg at over 98 % av de spurte bedehusgjengerne hadde foreldre som også gikk på bedehuset (Øystese 2013). Det skal sies at undersøkelsen hadde et lavt tallgrunnlag, men jeg tror likevel at undersøkelsen demonstrerer en tendens vi kjenner igjen. Vi når i liten grad ut til nye mennesker med troen. Dette er svært aktuelt i forbindelse med dagens tema, for vi vet også at det stort sett er unge mennesker som *kommer* til tro. Barna Group anslår at så mange som 64 % av de som kommer til tro uten å være født inn i en kristen familie, tar dette valget før de fyller 18 år (Barna Group 2019). Den viktige samtalen om hvordan vi som fellesskap kan vinne nye for Jesus, bør altså starte med hvordan vi møter neste generasjon. Det samme gjelder samtalen om hvordan vi bedre ivaretar de unge som har vokst opp hos oss. Finnes det noen grunnprinsipper, som kan lede vei i møte med begge disse gruppene?

Fire avgjørende spørsmål

I det følgende skal vi se nærmere på hvordan Jesus møtte neste generasjon. Disiplene var unge mennesker. Hvordan møtte han dem, og hvordan gikk han frem for å utruste dem for det de hadde i vente? Bibelen er full av historier vi kunne brukt for å demonstrere dette, men i det følgende skal vi se nærmere på relasjonen mellom Jesus og Peter.

Vet du hva jeg heter?

Det første vi skal legge merke til, er at Jesus kan navnet til Peter. Peter er nede ved stranda med broren sin, på det som kan virke som en helt vanlig dag, helt til Jesus plutselig står der og kjenner navnene deres, og kaller dem til å følge ham (Matt 4,18-19). Jesus hadde muligens en fordel her, men vi må starte samme sted. Det sies at ingenting lyder vakrere enn lyden av ens eget navn, og vi har alle erfart det. Vi føler oss sett når noen vet hva vi heter. Og andre veien, dersom jeg er mye rundt en person som aldri lærer navnet mitt, setter det en standard for relasjonen. For tilhørigheten. Hva om alle barn og unge i deres fellesskap visste at det finnes minst en voksen som stopper opp, tar kontakt og vet hva de heter?

De fleste av oss vil kanskje unnskyldte oss med at vi ikke er så gode på navn, og det er nok sant. Men vi kan ikke la det være med unnskyldningen. Vi må heller fryde oss over at noe som er så enkelt å ta fatt på, kan bety så mye. For det går faktisk an å bestemme seg for å lære navn. Selv har jeg en liste med notater på mobilen med alle ungdommene i ungdomsarbeidet, enten jeg har hilst på dem én gang eller om jeg kjenner dem godt. Denne lista bruker jeg både som en bønneliste og en navneliste, og jeg ser over den før jeg skal et sted å møte ungdommer for å friske opp hukommelsen. Kanskje kan du lage deg noe lignende?

Vet du hvor jeg kommer fra, og hva som betyr noe for meg?

En annen ting vi skal legge merke til, er at Jesus blir del av Peters hverdagskontekst. Jesus møter ham ved fiskebåten. Et annet sted leser vi at Jesus er hjemme hos Peter, når han helbreder svigermoren (Matt 8,14). Det som var viktig for Peter, var viktig for Jesus. Jesus kjente *hverdagen* hans. Jeg tror barn og unge spør seg om det er noen eldre i forsamlingen som vet hvor de kommer fra, og hva som betyr noe for dem. Som vet mer om dem enn bare navnet. Vi

gjør en feil dersom vi tror vi kjenner noen ut fra etternavn, stedet de bor eller kanskje til og med hvordan de ser ut. Tar vi for gitt at vi kjenner noen, uten å ta tiden til å bli bedre kjent, mister vi ikke bare dyrekjøpt erfaring og kunnskap som finnes blant oss. Vi bidrar også til at unge føler seg fremmedgjorte. Det er ikke rom for dem, og deres historie. La oss ta tid til å bli kjent med enkeltmennesker!

Vet du hva jeg har gjort?

I forlengelsen av at Jesus blir en del av Peters hverdag, ser vi også noe annet begynne å prege relasjonen deres. Peter er høyt og lavt, og bunnpunktet er når han svikter Jesus når han trenger det som mest, akkurat som han hadde sagt at han ikke kom til å gjøre (Mark 14,66-72). Skammen er først total, men når Jesus møter Peter på stranda igjen etter oppstandelsen er det ikke denne følelsen Peter sitter igjen med. Han får snakke ut med den han gjorde vondt mot, og begynne med blanke ark igjen (Joh 21,15-19). Det samme vil barn og unge i våre forsamlinger trenge. Lyttende ører og åpne armer, når livet ikke ble som de hadde tenkt. Dette er kanskje enkelt å nikke samtykkende til, men hvordan reagerer vi når noen trækker feil? Møter vi det med stillhet og resignasjon eller med trygg tilstedeværelse? Er det lov å være en disippel i ordets rette betydning; er det lov å være underveis?

Vet du hva jeg kan få til?

Peter fikk ikke bare syndene tilgitt den dagen på stranda, han møtte også fornyet tillit i Jesu ord: «*Vær gjeter for sauene mine*» (Joh 21,16). Jesus har lenge sett noe i Peter, og Peters feiltrinn forandrer ikke det. Barn og unge i våre forsamlinger vil også trenge at vi ser deres potensiale for at de skal vokse opp og finne sin plass blant oss. Tilhørighet handler om å få slippe til, og å kjenne at «her trengs jeg». I praksis kan det handle om noe så enkelt som å få ha nøkkelkortet til forsamlingslokalet, eller å få være med å styre lyden. Få holde mikrofonen i barnekoret eller lese en bibeltekst på møtet. Men mest av alt handler det om å bli heiet på. At noen du kjenner i forsamlingen ser noe i deg og oppmuntrer deg til å leve det ut. Som ikke definerer deg ut ifra alt du *ikke* får til, eller *ikke* forstår, men som ser gullet. Gavene Gud har gitt hver enkelt av oss. Hvem overgir du nøkkelen til? Hvem overgir du kompetansen din til?

Jeg vil understreke at dette ikke handler om å overlate alle oppgavene til neste generasjon, men om å være til stede og tilgjengelig mens de gradvis får større ansvar. Fordi Gud har lagt ned noe verdifullt til det større fellesskapet i hver enkelt av dem, og fordi de hører til hos oss. La oss gi massevis av rom for neste generasjon til å finne sin plass hos oss!

Målet må være å skape en kultur der alle blir sett av noen

Vi har vært innom fire sentrale momenter, som kan oppsummeres i ordene kjennskap, hverdag, nåde og tillit. Eller i spørsmålene *Vet du navnet mitt? Vet du hvor jeg kommer fra? Vet du hva har gjort? Vet du hva jeg kan få til?* sett fra de unges perspektiv.

Når vi blir bevisste på at dette er spørsmål unge spør seg i møte med det kristne fellesskapet, kan det være lett å bli overvelda. Hvordan i all verden skal vi nå over alle? Kanskje klarer vi ikke det, og hvert fall klarer ingen det alene. Ingen skal kunne svare på alle disse spørsmålene

på vegne av alle barn og unge i forsamlingen. Men klarer vi å skape en kultur der alle er sett av noen? En kultur preget av nettopp kjennskap, hverdag, nåde og tillit? Ingen kan være alt for alle, men vi kan alle bry oss om en mindre gruppe.

Det er jo akkurat dette Jesus demonstrerer når han kaller tolv unge menn til å være hans disipler. Mennesker han delte hverdag med, og som fikk lære ved å være mye rundt ham. Det var ikke det at Jesus ikke brydde seg om folkemengden, vi ser ofte at han vender seg til dem, både i forkynnelse og gjennom møter med enkeltmennesker. Men Jesu hensikt er tydelig: han utrunder en mindre gruppe mennesker som igjen vil bli i stand til å vinne nye. Blant disse tolv utgjorde tre av dem, Peter, Jakob og Johannes, en slags indre kjerne, og Johannes igjen, beskriver seg selv som den disippel Jesus hadde kjær. Om de hadde et spesielt nært forhold eller om det er den følelsen Jesus evner å gi alle sine disipler vet vi ikke, men mønsteret ser vi tydelig likevel. Jesus brukte mer tid sammen med noen av disiplene, fordi de på en særlig måte skulle ta evangeliet videre.

Hva hvis vi også kan tenke sånn? At jeg har 12 stykker som jeg kjenner ved navn, og som ser meg jevnlig i tjenestegruppa i forsamlingene eller som jeg møter på fotballtrening? 12 mennesker som jeg ber for og som jeg kjenner? Over tid blir jeg kanskje nærmere noen av disse. Kanskje gjennom naturlig kjemi, eller at Gud legger meg noen av dem spesifikt på hjerte. Mennesker jeg kan følge opp litt ekstra, invitere på besøk og bruke jevnlig tid sammen med. Og kanskje blir én av disse noen som jeg kan tenke at jeg alltid er tilgjengelig for. Som jeg på en særlig måte kan oppmuntre og utruste og kan følge noen år av livet. Kanskje utvikler det seg til og med til et livslangt vennskap?

Starten på en løsning

Vi så innledningsvis at så mange som 7 av 10 forsvinner fra det kristne fellesskapet. Hvis vi kjenner disse ved navn og kjenner deres historie, vil vi *merke* at de forsvinner ut døra. Hvor mye bedre rustet ville vi ikke da være for å ta opp kontakten eller huske på dem i bønn? Og kanskje har vi også klart å skape et fellesskap de vil lengte tilbake til.

Vi har også sett at forsamlingene våre i svært stor grad består av mennesker som har vokst opp i et kristent fellesskap. Hva ville skje hvis vi øvde oss på å se og bruke tid med enkeltmennesker? Hva hvis det også i møte med de som *ikke* tror handler om kjennskap, hverdag, nåde og tillit? Hva hvis det er dette som avgjør om nysgjerrigheten vekkes, om de tørr å stille spørsmålene de har, om de tørr å tro at nettopp de kan høre til et kristent fellesskap? Sånn kan det hvert fall se ut i møte mellom Jesus og Sakkeus (Luk 19,1-10).

Vi har selvfølgelig mer enn godt fellesskap og tilhørighet vi ønsker å gi videre til neste generasjon. Likevel tror jeg det er her vi må starte i møte med en ungdomsgenerasjon som bombarderes med informasjon. Konsekvensen blir at de lytter til dem de kjenner, enten om det er influensere, venner eller foreldre. Og der kommer vi inn. Du og jeg kan bli den de kjenner. Den de spør. Den de vet at bryr seg. Vi skal ikke være perfekte ledere, men ekte mennesker barn og unge kan få bli kjent med, som selv er fullstendig avhengig av den nåden vi ønsker å formidle. På nært hold er vi langt fra perfekte forbilder, men vi kjenner den perfekte og kan vise vei til ham.

Vil ikke dette lede til forskjellsbehandling?

Jeg har hørt folk stille spørsmål ved om denne måten å tenke på skaper forskjellsbehandling. Jeg tror det handler om å danne stødige skip i stedet for en million papirbåter. Det handler om å gjøre disipler, som igjen kan gjøre disipler, slik at vi kan nå enda flere med Guds kjærlighet. Det handler også om å demonstrere evangeliet i praksis, som nettopp er at Gud kom nær. Han brukte tid med mennesker, delte hverdag og måltid med dem, lærte dem, oppmuntret og utfordret dem. Ga nye sjanser, bekreftet kallet og ansvaret. Hans geniale plan for å bringe evangeliet om riket videre, var å utruste enkeltmennesker til å gjøre akkurat det samme. Jeg tror det er vanskelig å formidle evangeliet til neste generasjon på noen annen måte.

Litteraturliste

- Barna Group. 2019. «Church Dropouts Have Risen to 64%—But What About Those Who Stay?» <https://www.barna.com/research/resilient-disciples/>. (sett 4.mai 2021)
- Zeiffert, Roald. 2018. «Easy come – easy go, om frafall og tilvekst i det organiserte barne- og ungdomsarbeidet i norske frimenigheter». Ansgar Teologiske Høgskole.
- Øystese, Rune. 2013. «Unge erfaringer med tro». NLA Høgskolen: IMF.